

SZERKESZTŐSÉG
és
KIADÓHIVATAL
hová a dolgozatok
és előfizetési pénzek
küldendők :
Kolozsvár, Ref. Theologia
2. számú lakás.

VASÁRNAP

KÉPES CSALÁDI HETI UJSÁG.

AZ ERDÉLYI EV. REF. EGYHÁZKERÜLET „EGYHÁZI
ÉRTEKEZLET“-E TÁMOGATÁSÁVAL
SZERKESZTIK:

NAGY KÁROLY, VAJDA FERENCZ,
ref. theol. tanár, felelős szerk. sz.-lónai pap, főmunkatárs.

Megjelenik minden vasárnap egy íven.

Előfizetési ár:

Egy évre . . . 4 korona. Negyedévre 1 korona.
Félévre . . . 2 korona. Egy szám ára 10 fillér.

A legfőbb békebiróság.

Olvastam, kedves lapunknak a „Vasárnap“-nak multkori cikkét a „Békebiróság“-ot. Hadd szóljak hozzá egy pár szót, mert én nemcsak gondolkoztam felette, de tapasztalataim is vannak a dolgról.

Ki sem mondhatom, mennyire örvendek, hogy e kérdést a „Vasárnap“ felvetette. Népünk s különösen nálunk a református székelyek között a megújuló időjárásbeli csapásoknál is, bizony mondom, nagyobb Isten veresége, valóságos átká a folytonos perlekedés. A ki ettől a rettenetes nyavalyától népünket meg tudná szabadítani, az valósággal a legszentebb, legistenesebb munkát végezné. Nincs itt köztünk olyan kicsiny dolog, a mi per nélkül elintézhető volna. S merem állítani, hogy annak a nagy elszegényedésnek és nyomoruságnak, melyen most — mint hallatszik — országos segedelemmel akarnak javítani, legfőbb oka épen az. Itt az örökség, a tagosítás, a vásár, a bérlet, a pap, tanító, jegyző stb. választás, s még a multságok is egy-egy pernek a forrása. Sőt, ellentétben a multkori cikkben említett pappal, még a papok közül is igen sokan nem egyszer egymás közt is, hiveikkel is folyton perben állanak. Itt áll az evangélium mondás: „orvos gyógyítsd meg magad!“

De mi az az orvosság, melylyel a rettenetes betegségek meggyógyíthatók? Mindjárt reájövünk, ha a betegség okát megtaláljuk. Ime:

Egyik elszántja a másik földjét, elkaszálja, aratja rétjét, buzáját, mert minden áron — nem

tisztességes uton is — *gazdagságra vágyik*. Másik megcsalja, meglopja a másikat, mert pénz, pénz és pénz kell mindenáron. Egyik lop, a másik csal és uzoráskodik, a harmadik pletykál, a negyedik irigykedik, az ötödik rágalmaz és így tovább. Szelidség, elnézés, bocsánat kérés és megbocsátás, szivesség és támogatás: ezeket oly ritka látni... S honnan van a lelkeknek ez az elvadulása?

Száz szónak is egy a vége — mondjuk ki röviden: oka ezeknek, *e világnak mértéktelen szerelme*. A mint Idvezítőnk mondja: „a hol van a ti kincsetek, ott van a ti szivetek“. Nős, ezeknek a kincse e föld, ennek pénze, gazdagsága, multsága, hiusága, hatalmaskodása, urasága. Mintha soha meg se is kellene halni, vagy mintha a siron tul is abból kellene élniök, azokkal büszkélkedniök, a mivel itt birtak! Sőt mondjunk többet, mondjuk az igazat! Nem is hisznek az örök életben s abban, hogy a „legfőbb bíró“ egykor majd számon kéri tőlük életüket, szivüket és cselekedeteiket! Ugy tartják, hogy a földön minden elvégeztetik. Kitől féljünk? Mitől reszkessünk? — mondják magukban.

Nős, itt a baj legmélyebb gyökere: a **hitelenség**. Ezen kell segitenie annak, a ki gyógyítani akar. — Az emberek oly könnyen átsiklanak a vallás felett, olyan kevésre becsülik azt s nem látják be, hogy a vallás olyan, mint a tiszta levegő és egészséges táplálék, melyből viruló egészség, örömteli élet, békeség: áldás származik. A vallástalanság pedig, mint a pestises, bűzhödt levegő, melyben meg-

romlik minden, átokká lesz az élet s annak minden dolga.

Mikor fogják belátni az emberek, hogy őket csak az fogja kibékíteni egymással, az szerző közöttük békességes lakozást, a ki előbb kibékíti önmagukkal, a világgal, az élettels ennek magasabb feladataival — szóval *kibékíti az Istennel*.

A ki békességben van az Istennel, annak békessége van a világban is, az emberekkel is.

A békesség pedig a *Jézus Krisztus által* vagy. *Békesség fejedelme Ő! Ő a legfőbb békebiró.*

Teljes lelkemből meg vagyok győződve arról, hogy az ajánlott békebiróság az emberek között csak úgy fog bevélni, ha a legfőbb „békebiró“, a Krisztus fog békességre vinni bennünket.

Ezen munkáljunk. Ez lesz a legbiztosabb alapja és sikerek biztosítója — a békebiróságnak.

Székely.

Isten világa.

Istenem! beh szép még mindig a világod
Bár fölötté már sok ezredév elszállott:
Fényes napod ép úgy tündökölt az égen,
Ugy fakaszt virágot és áldást, mint régen.

A csillagok most is oly szépen ragyognak,
Mintha volnának mind valamennyin ujak;
Sugárunknál csak úgy álmodunk, merengünk,
Mint kik ezredekkel éltek mielőttünk.

TÁRCZA.

A haza járó sirkő.

Ez aztán az igazi csuda történet! Mert hát arról, hogy nyugtalankodó emberi lelkek haza járnak a halál után: gyakran hallunk rémes történeteket. Az egyik seprűn, vagy a szarvaton nyargal; hosszú szakállú, de szarvatlan sutika kecskén lovagol a másik. És hogy ne hinnék el az emberek! Hiszen mindenki azzal támogatja meg az ő elbeszélését, hogy olyantól hallotta, ki szemével látta. Ki volt, ki nem volt az a szemével látó: azt már nem szokás tudakozni.

Aztán mért ne hinnék, gondolják a könnyen hívők. Ha már az embernek lelke van és az a halál után is él, mért ne lovagolhatna az seprűn, a szarvaton, vagy a sutika kecskén, miért ne dudorászhatna az ághegyeken, kémények tetején, ha úgy esik jól neki! Persze az egészen mellesleg, hogy a maga szemével senki sem látta. Mindenki megelégszik azzal, hogy a ki neki beszélt, az olyantól hallotta, a ki bizonyosan tudja, mert neki olyanról beszéltek, hogy mondta, a ki szemével látta.

No erre már csak elereszthetjük fülünk mellett a haza járó lelkek csudatörténetét.

A virágnak meg van bája, jó illatja,
Lombok árnya lelkünk most is elringatja . . .
S köztök a madarak ép úgy énekelnek,
Mint szép hajnalán a legelső reggelnek.

Nem kopott el semmi és nem vénhedett meg,
Remekül alkotott mindent a te kezéd;
Olyan ifju s munkás ma is a természet,
Mint ha nem élt volna annyi tenger-évet.

A te jóságod is, oh hatalmas Isten!
Nem fogyatkozott meg sehol és semmiben;
Az vagy, a ki voltál eleitől fogva:
Az emberi nemnek gondviselő atyja . . .

S ha azt teszed néha, a mit minden atya —
Mikor engedetlen, elfajul magzatja:
Dorgáld, fenyited . . . mitsem von le abból
A te véghetetlen és bölcs jóságodból.

A világ szép és jó, czélednek megfelelő,
Mégis csordultig van nyomorral, könnyekkel . . .
Mert az ember rossz itt, oh ha ő jó volna,
A nyomor megszűnnék, a könyv elapadna.

S a mily szép és gazdag most is a világod,
Minden gyermekednek adna boldogságot:
Ha hiven betöltnék a te törvényedet —
Melynek főparancsa az emberszeretet . . .

DÉNES JÓZSEF.

Kegyesség útja.

Kéfas látta. Simonnak megjelent.

Uram Isten, a Te gondolataid nagyobbak,
mint a mi gondolataink; a Te utaid magosabbak,
mint a mi utaink, a mennyyel magasabb

De sokkal csudásabb a mit én mondok el. Pedig ez még hozzá igaz is. Nem olyan lélek haza járásáról lesz szó, a ki legalább egy ideig megelevenítője volt a halandó emberi testnek. Egy kőről lesz szó, melyben soha eleven lélek nem volt. Ez járt lábak nélkül; ment be a bezárt szobába kulcs és ajtónyitás nélkül és fojtogatott egy szerencsétlen embert kezek nélkül.

De kezdjem legelőlről a történetet. Mindnyájan ismerték önök Sz. Mózi bábát. Még a gyermekek közül is emlékeznek reá a nagyobbak. Hiszen alig két-három esztendeje, hogy meghalt. Azt is tudja mindenki, hogy úgy különböztették meg: Sz. Mózes, az okos. Igaz, hogy ő maga mindig nagy haraggal utasította vissza ezt a megkülönböztetést. Ha valaki szemében említette ezt, alázatossága egy pillanatra eltűnt, kiálló szeméi megvillantak, vastag ajka megreszketett és nagy termetével ellentétes vékony, rekedtes hangján emelte fel a tiltakozás szavát: „ne csufolkodjék velem az úr!“

Pedig hát épen nem volt csufolkodás ez. Tiltakozásában maga szolgálhatta bizonyítékát, hogy nem ártatlan az okosság módjában. A részeg ember is azzal bizonyít maga ellen, mikor szemére vetik részegségét, hogy az ellenkezőt erősíti és vállalkozik rá, hogy végig megy egy szál hosszú deszkán. A részeg állítja magáról, hogy nem részeg — mert részeg; sze-

az ég a földnél; Te mindeneket jól cselekedtél, a vakokat látókká, a süketeket hallókká teszed! Te pedig megdicsőült Mester, tekints égi magosságodból megbocsátva, áldva reánk, kik Tégedet félreismertünk, megtagadtunk, elhagytunk. Vétkeztünk az ég ellen és Te ellened és nem vagyunk méltók arra a hűségre és irgalomra, mit velünk szemben tanusítottál. Te, ki azért jöttél, hogy megkeressed a ki elveszett, Te jó pásztor, ki örvendesz az elveszett és megtalált bárány felett. Te meg fogsz nekünk bocsátani és kegyelmet mutatsz irántunk, kik eltévedtünk, mert azt hisszük, hogy nincs többé pásztorunk. Te nem fogsz minket elhagyni, ha mi el is hagytunk Tégedet, mert nem értettük meg mondásodat: hol ketten, vagy hárman összegyűltek nevemben, közöttetek vagyok. Velünk maradsz, felragyogtatod bennünk a Te világosságodat, ha körülötünk éjjel és sötétség is van. Velünk vagy minden napon a világ végéig.

Kéfás fölkel és felment a hegyre, arra a helyre, hol egykor álmadozva feküdtek és ők fénytől körülfolyva látták: fénylőbben, mint Mózes fényessége és Ilyés tüzes szekere. Ott letérdepelt és a magasba emelte tekintetét, hol most drága Mestere lakozik és imádkozott és imádsága kimondhatatlan sovárgást, győzelmi örömet árasztott szét kebelében és tekintete látásban és jelen-ségben olvadt fel, látta az eget megnyilatkozni, Jézust sugárzó fényözönben felhőkön állani, a mint a szent, a dicső, oly jóságosan szeliden nyujtotta felé kezét, úgy, hogy tularadó érzések között ujjongta felé Kéfás: „Uram!“

gény Mózi bá vissza utasította magától, hogy okos, mert okos volt.

De hát ezen felül felszámíthatatlan bizonyítványára emlékezünk vissza az ő okosságának. Ki ne hallotta volna hírét a híres ványolónak, a melyet a Domokos patakán félig megépített és a mely csak azért nem gazdagította meg őt, mert a befejezéshez hiányzott a mód. Ki ne tudná, hogy az ő eszébe készen volt, a min a tudósok hiába törnek fejüket, a repülőmasina. De hát nem volt meg a nyélbe ütéshez a megkívántató pénz. A pénz hiánya miatt kellett kárba veszni, ki tudja, hány nagyszerű felfedezésének. És e miatt kellett egy olyan foglalkozás mellett megállapodnia, melyet nemcsak észszel, de pénzzel is utól ér. A kőfaragásra adta magát.

Hisz igaz, hogy egyebet is faragott, mert hát sokszor a természet is segíti a mesterembert. Ha egy szép nagy öblös kőre akadott, az mintegy megparancsolta magáról, hogy belőle válut vagy csebret faragjon rézeferedőnek. Okos ember megérti mindennek a maga nyelvében való szavát. De főszakmája mégis a sirkő készítés volt. És pedig milyen sirkőveket készített! Nem hiában panaszkodott, hogy a sok városról kerekedett nagy kövek miatt idővel még azt is elfeledik, hogy milyen tulajdonképen az igazi sirkő. Hisz azok mind csak négy-

János és Lévi felriadtak az álomból: „Simon!“ kiáltották egyszerre — és ott látták őt a hegyen, mint elragadtatva néz ég felé, kezeit imára kulcsolva. Habozva mentek feléje — mikor ő mintegy varázs alól szabadulva, hozzájuk rohant és kiáltotta: „Ő él!“

Bámulva néztek rá, de Ő nem látta csodálkozásukat, nem vette észre kétkedésüket, hanem lelkesülten hirdette Istennek titkait. Ez mégis hatással volt reájuk: valjon mi történhetett vele, ki, mióta elbeszélte nekik amaz éjszakán a főpap palotájában történeteket, oly szófukar, lehangolt volt és most ismét oly győzelemittas, sziklaszilárd, mint egykor Cäsaraea Filippinél? Ugyan arról az égi jelenségről még távolról sem voltak meggyőződve, de az a vele történt tökéletes átalakulás megmozdította lelküket. De ha úgy van, és mit tudnának felhozni e helyek ellen? és mit állithatnának a lélek és erő ama bizonyágtételével szemben, mi a megtört férfit ismét sziklaszilárd tanítvánnyá változtatta, — akkor lehet, nem, akkor igaz kell legyen az, a mit Simon látott, akkor Ő él; akkor az ő szomorúságuk örömmé változott, akkor nem csalódtak: Bizonyial Te a Messiás vagy, Istennek kiválasztott fia!

Csak Simon érdemesített a mennyei jelen-ségre és mi nem, én nem?! háborgott keblében egy pillanatig a mennydörgés fia, ki egykor az első helyre vágyott Istennek országában. De csak egy pillanatig. A remény nem, a bizonyos meggyőződés: „O él, Ő a Krisztus!“ elüzte az önző gondolatokat. És ha nem is Simon hivatott el először, nem ő mondta ki legelőször a felséget,

szegre faragott kövek, akár csak egy-egy épület vagy garádicskő.

A sirkőnél meg kell lenni a laposságnak. Felül pedig szép kereknek kell lenni. Sok kiálló párkányra épen nincs szükség. Csupán a hol a kerek tető kétfelől a téglá formájú derékra leér, oda kíván a jó kinézés, eszterhéj formálag, egy kis párkányt. Az előlapon a felső félkör forma rész a diszítésnek való. Ezt az alsó négyszögü írás laptól egy ormó választja el. Ilyen ormó alakul a lapszéleken mindenütt az által, hogy az írás lap és a felső diszítési félkör lapja egy czolra bevágódik. Ebből a bevágásból alakul ki a felső félkörben a diszítés. Ennek is több féle módja van.

Mindenikre talál — ha a kő nagysága megengedi — a félkör kerekedése szerint a szélen levő ormón belől egy ujnyi széles belső kör, mely meg van rovatkolva és úgy néz ki félkörben, mint egy fogsor. Mózi bá szerint ezek az időnek mindent megörlő fogait jelentik.

Ezen belől a félkört kitölthetik a kör középpontjából sugár formán szétágazó vonalak. Ezek jelképezik akár a vigasztaló szent lélek szétáradását, akár a néhai emlékét körítő glóriát a szerint, a mint arra szüksége van a hátramaradottaknak, vagy megilleti az elköltözöttet. Vagy pedig a helyett egy koszoru, mely két oldalról alól vagy egymást keresztezve kul-

most már mindnyájukra nézt dicsőségesen megerősített vallomást, s legalább nem ő távozott el utoljára az elfogott Mestertől? János feléje nyujtotta kezét: „Imádkozz Kéfás velünk, hogy nekünk is megjelenjék az Ur.“

A három férfi leszállott a Tabyrról és tovább mentek otthonuk, Kapernaum felé. Mily másként érezték magukat, mint tegnap ebben az órában. Kéfás a középben nem fáradt el a beszédben és magyarázásban, Levi írásismerete támogatta, javította, kiegészítette; János nem akart és nem tudott ellenkezni, mint tegnap tette volt. A mit akkor felhozott, most már elenyészett, megoldott és míg akkor egész valója reszketett a keserű felindulásban, most oly nyugodtan, vidáman, boldogan érezte magát és csak egy vágy töltötte el keblét; vajha én is méltatva volnék ama mennyei jelenségre, hogy a felhők szétszakadoznának és a megdicsőült felém, felénk is áldólag intene. Igen, jövel Uram Jézus, jövel!

Németből:

Csűrös József,

nagy-almási ev. ref. lelkész.

Egyházi élet.

Püspöki látogatás. A nagy-enyedi egyházi értekezlet végével dr. Bartók György püspök, egyházlátogatást tartott a küküllői egyházmegyében, s ez alkalommal több új templomot is avatott fel. A pökpök ur kíséretében voltak Ke-

csolódik össze, vagy úgy néz ki, mintha cserépből nőne ki, a szerint, a mint a kegyeletet vagy az örök élet reményét akarja hirdetni.

Hát van-e egyetlen egy ilyen okos szava azoknak az ujmódi, vagy néma köveknek!

A koszoru közepén, ha hely rá, ott ékeskedik a hit csillaga, sőt nagyobb rendű kövknél a koszoru, vagy gloria körül, az idő fogán belül sima félkör vonalnak két végén, mintha két bojt lógna le. Már ezeknek Mózi bá sem tudta más magyarázatát adni, minthogy „azt úgy kell“. E diszítés alatt van a négyszögű íráslap. Ezen már csak egy megkülönböztetés lehet. Tudniillik, ha valaki feledhetetlen életpárjával akarta megörökíttetni emlékét, egy ormóval a középben két részre osztotta az íráslapot. A jobb oldalra a gazda, a balra az asszony neve jó. Ugy állottak a pap előtt is, mikor összeadta őket.

No hát ilyen igazi sirköveket faragott Mózi bá. El lehet képzelni, hogy azon, a melyiket *magának* készített épen, kitett magáért.

Azt kérdik önök: mit beszélek én, mikor most sincs kő az ő fejénél?

(Vége következik.)

Pásztor.

nessey Béla, főjegyző és lapunk szerkesztője Nagy Károly, theol. tanár, mint a közügyigazgató helyettesítője és a püspök titkárja. Május 25-én *Dicsőszentmártonban* kezdődött az egyházlátogatás. Itt a főjegyző imádkozott és a püspök prédikált. Istentisztelet után a küldöttségeket fogadta. Ebéd végével az egyházmegye levéltárát és az ottani egyházügy vezetését vizsgálta meg a bizottság. Május 26-án *Abosfalván* és *Mikefalván* volt templomavatás. Amott Kenessey, itt Nagy Károly prédikált, s mindkét templomot püspök ur avatta fel. 27-én *Héderfája* és *Bonyha* következett. Mindkét helyen istentisztelet volt, melyet az előbbiek felváltva végeztek. Egyházaink ünnepein nemcsak hiveink vettek részt nagyszámban, hanem az ottani idegen hitfelekezetek is megjelentek, szép jelét mutatva vallásos türelmüknek, békés egyetértésüknek. Püspök urat és kíséretét mindenütt nagy szívésséggel fogadták, beszédét áhitattal hallgatták. A fáradtságos egyházlátogatást Báró *Bánffy* Dánielné halála szakította félbe. Isten áldása legyen a jól elvégzett munkán.

Az erdélyi ref. egyházkerület m.-n.-zsombori birtokát eladta 150 ezer korona vételárban.

A pápa végrendelete. Ez év tavaszán ülte meg a pápa ur őszentsége 25 éves pápai emlékünnepe. Ezen alkalomból körlevelet irt az „egyedül üdvözítő“ egyház hiveihez, melyet a szent atya öreg korára való tekintettel, végrendeletnek neveztek. Sok mindenféle dolgot összevissza beszél ebben az öreg pápa. Rólunk protestánsokról s a reformációról pl. a következőket mondja: „A XVI-ik század ugynevezett reformációja fölemelte a lázadás zászlaját és arra vállalkozott, hogy szíven találja az egyházat a pápaság ellen intézett vad küzdelemmel és miután széttepte a régi egységnek, az egyházi biráskodásnak és a hitnek kötelékét, mely a népeket az egyház anyai szárnyai alatt egyetlen egy nyájként gyűjtötte össze és így a szándékok és czélok egyetértésében gyakran azok erejét, tekintélyét és dicsőségét megkettőzte, a keresztény társadalmi osztályokban megsirató és fölötte vészes szétválást honosított meg.“

A „Sárospataki Lapokban“ dr. *Tüdös* István erre a következőket jegyzi meg: „A mit a végrendelező pápa az ugynevezett reformációról szól, az mind infallibilis (csalhatatlan) hamisság. Hamisság az, hogy *lázas* a reformáció; hamisság az, hogy az *igaz egyház szívé* találja a protestantismus a pápa elleni küzdelemmel; hamisság az, hogy a régi *egység* széttepte; hamisság az egyházi biráskodás megszüntetésének állítása s egyenesen égre kiáltó pápai bűn ezt állítani: „a reformáció a keresztény társadalmi osztályokban megsirató és fölötte vészes szétválást honosított meg.“ Égre kiált ez az állítás s a guny és kacaj kitörése az első büntetés a pápa ő szentségére nézve, a kinek ime ilyen hamis állításokkal kell infallibilitásában (csalhatatlanságában) pózolni s a bohócokra

emlékeztető ellentétek bemutatásával kell mulatságot szereznie.”

Ezt úgy hisszük, még a józan gondolkozású katolikusok is aláírnák

A protestantizmus terjedése Franciaországban. Az evangélium és a szabadság egyháza csakugyan rohamosan terjed Franciaországban. A tullei püspök egyházmegyéjében még ezelőtt 4 évvel csak egy református pap volt és ma már 6 református pap terjeszti az evangéliumot. Hogy munkájokat siker koszorúzza, annak ékes bizonyítéka a tullei püspöknek egyik körlevele, melyben ezeket írja egyházmegyéje papságának: Be kell ismernünk nagy fájdalomkra és nagy szegényünkre, hogy egyházmegyénkben sokan áttértek és a protestantizmust befogadták, pedig ez a vallás a vallásnevet sem érdemli meg. Az evangelisták megjelenése némely helyen valóságos forrongást idéz elő. Küldöttségek, rendszeren a községi előljárók hívják falujukba az evangelistákat. Az összejövetelre a katolikus papot is meghívják, hogy czáfolja meg az evangelistákat, de a katolikus pap rendszeren nem jelenik meg, úgy látszik, már tudják, hogy bármit is beszélnének, a vita az ő vereségükkel végződne. Egy helyen gunyos tapssal vették tudomásul a katolikus hívek, hogy plébánosuk nem jelent meg és nagy lelkesedéssel kiabáltak: Éljenek a protestánsok! Szakadjunk el Rómától! Az érdeklődés a nők részéről nyilvánul meg nagyobb mértékben, mint a férfiak részéről. Néhol 2—300 darab Újtestamentumot is eladnak egy-egy összejövetelen.

Hazai krónika.

1902. június 16-án.

Országgyűlés. A képviselőház jun. 10-én rövid ülést tartott, melyen főleg az egyes bizottságok tettek jelentést. 11-én Kubik Béla és Rátkay László a miatt panaszolnak, hogy őket a delegáció üléseire nem eresztették be, s az által képviselői függetlenségük csorbát szenvedett. A Ház kimondja, hogy jogsérelem nem forog fenn. Ezután a miniszterelnök válaszol több interpellációra. Rakovszky István a miatt vonta kérdőre, hogy Nyitramegyében miért üldözik a néppártiakat? Széll K. azt feleli, hogy üldözésről szó sincs, de az éjszakai garázdálkodókat akár néppártiak, akár kormánypártiak meg kell büntetni. Ha most éppen a néppártiakon esett meg a baj, arról ő nem tehet. Rendnek muszáj lenni. Rákosi Viktor a budapesti német kávéházak megszüntetése miatt sürgette volt a kormányt. Széll Kálmán maga is elismeri, hogy ilyenek léteznek s károsak is, de azzal vigasztalja az országot, hogy nem olyan fekete az ördög, milyenek festik. Aztán meg a számuk is csökken. 1900-ban 30 volt, míg ma csak 14 van. De rendre ezeket is megszüntetik. A választ az interpelláló is tudomásul vette. Szeder-

kényi Nándor az olasz borvám kérdésében azt válaszolta, hogy mihelyt a nemzetközi szerződések megújítására kerül a sor: azonnal fel fogják emelni az olasz borvámot, mert ma az alacsony vám mellett csakugyan igen nagy a behozatal. A választ tudomásul vették. A Kossuth-szobor kérdésében az a miniszterelnök válasza, hogy a begyűlt pénzből előbb a sir fölé kellett emléket (mauzoleum) emelni, s csak most jó a szobor emelés. Ennek utjában semmi akadály nem áll. A szabadság-szobor dolga pedig úgy áll, hogy már egy időben pályázat is volt rá hirdetve, de a bizottság úgy találta, hogy a szabadságharcz nagy eszméjének a megvalósítására nem alkalmasak a pályá művek. Hogy egy szép szabadság szobrot emeltesse: arra a pénz nem elég. A gyűjtést folytatják. Az új országházra vonatkozólag azt feleli, hogy kaphatnak benne hibát, de, ha igazságosan ítélnék, el kell ismerni, hogy az egy építészeti műemkek, melyet ország-világ megcsudál. A kolozsvári 52-ik gyalogezred zászlóján, való igaz, úgy mond a miniszterelnök, hogy a magyar czimer a kétfejű sas szárnyában van és így az osztrák birodalom tartományainak czimerével egyen rangúnak van feltüntetve: de erről ő nem tehet, mert ez a közjogi kérdés még nincs szabályozva. Igéri, hogy arra törekszik, hogy szabályozzák. A Ház minden egyes választ tudomásul vett. Jun. 12-én szintén az interpellációkra adott válaszok folytak. A székely vasutak kiépítésére nézve, azt feleli Láng miniszter, hogy az építés azért halad lassan, mert a meglévő vasutakat át kell alakítani széles vágányokra. De az építést Sz.-Régenél megkezdik most. Jun. 13-án a műegyetemi építkezések felett vitatkoztak. Jun. 13-án Rátkay László egy felháborító esetet hoz a Ház tudomására. Pavlovics Ljubovir egyik állomáson felpofozott néhány szerb tanulót, kik a szózatot énekelték. Vészi: Németországból kipofoznak az ilyent. Az illető képviselő nem levén jelen: a Ház elvárja, hogy majd igazolja magát. A cseléd pénztárákról szóló javaslat tárgyalásánál Darányi miniszter kijelenti, hogy szervezni fogja a szociális bizottságot is, mely éppen a munkások helyzetével foglalkozzék.

Festetich-szobor Keszthelyen. Három évvel ez előtt 100 esztendeje annak, hogy megünnepelték a keszthelyi gazdasági iskolának a fennállását, melyet gróf Festetich György alapított volt. Ez a gazdasági iskola első volt egész Európában. Ez vetette meg alapját a magyar gazdasági oktatásnak. Akkor azt is kimondták, hogy az alapítónak szobrot kell emelni. A szobor föl is épült és a napokban leplezték le szép ünnepély kíséretében. A részt vevők, élén Darányi miniszterrel, az alapító dédunokájának gróf Festetich Taszilónak voltak vendégei.

Krónikás.

Apróságok.

A hindu idvezíteni akarja a halakat.

Indiában egy európai ember meglátogatott egy hindu embert, a ki ismerőse, barátja volt. A hindu boltja be volt zárva, de a szobában hat Bramin — hindu pap — irt szorgalmasan. Kérdésemre, hogy mit dolgoznak ezen Braminok azt felelte: „Fogadást tettem, rá hogy istennek a nevét egy milliószor leírom, de mivel nagyon későre lennék készen, elhívtam őket, hogy segítsenek. És mit csinál a millió névvel, mikor le lesz írva?“ „Keresek egy asszonyt, a ki csinál nekem egy millió darabocskátésztát.“ „És azután?“ „Kérdezé egész kíváncsian az európai ember. „Az isten nevét, egy millió felszeltelet papirosba megfelelőleg bele teszem az egy millió darabocskátésztába.“ „Es azután?“ „Kérdezé azután újból várva a bizonyosnak vett feleletet, hogy „meg-sütöm“. De nem az volt a válasz. Le viszem a folyóhoz, le hányom a vízbe és ha a halak megeszik az Isten nevét: az üdvösséget hoz nekik. Én azt akarom, hogy a halak is üdvözüljenek.“ „De hát hogy áll az ön-maga üdvözülésével?“ „Erről nem vagyok bizonyos, azonban a mit lehet megteszek a halak érdekében.“ Szomorú azonban hogy ime egy hindu oly sokat foglalkozik a halak idvezülésével, mi meg oly keveset gondolunk a fiuk, leányok, a férfiak és asszonyok idvezítésével.

Az édes anya szeme.

Egyik kiváló férfi tanuló éveiről ezen esetet beszélte el. Özvegy édes anyja a szomszéd városba küldötte tanulni, de mivel távol volt a város, minden hónapban csak egyszer láthatta és csak egyszer beszélhetett vele az édes anyja. Mivel nagyon szerette az édes anyja, beköltözött a városba, még pedig közvetlen az iskola szomszédságában vett lakást, a melyből az iskola udvarára lehetett látni. Es valahányszor a gyermekek az udvaron játszadoztak az édes anyja folytonosan őt nézte a lakásuk ablakából. Mivel ezt tudta, tartózkodott minden helytelen, csintalan cselekedettől. Mindig eszébe jutott, hogy az őt szerető szemek, minden mozdulatát látják. Ez a tudat később mindig ébren volt benne s az élet-

ben is megóvták minden büntől, minden eltévelyedéstől s az erény és igaz derékségnek útján megtartották. Az Isten szeretete még az édes anya szereteténél is nagyobb. Szeretete elkísér bárhová megyünk. Mindig figyel reánk, tekintete rajtunk függ. Ne tegyünk semmi olyat a mire áldását nem kérhetjük. Ő lát folyton minket.

Cs. Zs.

Kálmán király eltiltja a boszorkány égetést.

melyek manapság is úgy teremnek a kőrökben, mint a gomba. Könyező Szűz Máriák, elveszett tárgyakat megkerítő Szent Antalok stb. ma is bőven megérdemelnék, hogy reájuk mondja egy új Kálmán király: „mivelhogy ilyenek nem léteznek: ne beszéljenek róluk“. — Világosság jövel!

Mai képünkhöz.

Mai képünk címe: „Kálmán király eltiltja a boszorkány égetést“. — A középkor sötét-ségére emlékeztet e kép, mikor még azt képzelték, hogy Isten ereje mellett külön erejé és hatalma van a Sátánnak, ki gonoszságait földi eszközei, legtöbbször tvén asszonyok által gyakorolja, kik megronthatnak embert s állatot. E szerencsétleneket nevezték „boszorkány“-oknak, kikre ha a nép vallomást tett, „Isten dicsőségére“ megégették. E durva szokást, melyet főleg a „csudákat“ szerető és gyártó pápista papok támogattak — tiltja el Kálmán király. — Bár ma is adna Isten egy Kálmán királyt, ki lerántsa a leplet arról a sok „gyártott csudáról,

Világkrónika.

Ferdinánd bolgár fejedelem a napokban meglátogatta a muszka czárt, és bejelentette, hogy Szofiában a bolgárok szobrot akarnak emelni II. Sándor czárnak, a ki Bulgáriát föl-szabadította. Kérte, hogy jöjjön el a czár is a szobor leleplezésre, mert a bolgárok védelmet ezután is a muszka Sas szárnyai alatt keresnek. Beavatottak azt mondják, hogy ez a tisztesség azért esett, hogy a czár ismerje el Ferdinándot királynak.

Albert szász-király nagy beteg, halálát minden perczen várják.

A korcsmázás ellen. Berliini egyházi körökben mozgalom indult meg annak megakadályozására, hogy a diákegyesületek tagjai vasárnap és ünnepnapokon is az istentiszteletra szánt időt korcsmákban töltsék a hagyományos „Frühshoppen“ mellett. Az egyetemen legközelebb gyűlést tartanak az egyesületek vezetői, melyen erről a kérdéstről fognak tanácskozni.

Tűzvész Londonban. London egyik házában tűz ütött ki. Egy sereg leányka és egy fiú 60 lábnyi magasságból az alul kifeszített mentőhálóra ugrott, miközben nyolcz leányka és a fiú életét veszítette.

Franciaország új kormánya. A megbukott Haldeck-Rousseau kabinet helyét a *Combes* kabinet foglalta el. Az új miniszterelnök 67 éves és már volt előzőleg is közoktatási miniszter. Programjában azt igéri, hogy a köztársaságot megvédi és az állam beléletében a szerzetes rendekről szóló törvényt szigorúan végrehajtja.

A német császár ellen. *Klofac* cseh képviselő az osztrák parlamentben kikelt a német császár ellen, a ki egy beszédében minden németet felszólított, hogy a szláv-fajok ellen harczra keljenek. *Klofac* többek közt azt is mondotta a német császárról, hogy úgy csak a korcsmai szónokok szoktak beszélni. Az elnök az erős kifejezésekért rendre utasította.

Lengyelek a németek ellen. Posenben több lengyel népgyűlésen elhatározták, hogy egy lengyel ember is, a ki nem áruló, nem lehet tagja bármilyen irányú német egyesületnek, de még társadalmi érintkezésbe sem léphet ilyen egyesületekkel. A lengyelek és németek közti vegyesházasságok teljesen kerülendők. Ez a tüntetés is a német császár beszédének a következménye.

Vegyes hírek.

A hadügyminiszter rendelete a párbajról. Krieghammer báró hadügyminiszter valamennyi csapatparancsnoksághoz titkosrendeletet intézett, hogy a tisztek párbaját az ediginél czélszerűbb becsületbeli eljárással helyettesítse. A rendelet hivatkozik arra, hogy Ő felségének egy legfelsőbb parancsa értelmében a parancsnokoknak kötelessége minden eszközzel odahatni, hogy katonatisztek egymást becsületükben meg ne sértsék: Ha a sértés mégis megtörtént, az ügyet szigorúan meg kell vizsgálni és csak azután engedni a feleket párbajra. Éppen az lesz a lovasias viselkedés, ha a felek békejobbat nyujtnak egymásnak. Tehát a békebiróságoknak itt is igen nagy és fontos szerep jut.

Akinek a jobboldalán van a szive. A bécsi orvosi társaság legutóbbi ülésén dr. Weinberger tanár bemutatott egy embert, a kinek a szive a jobboldalán van. A különös szervezetű ember különben teljesen egészséges.

Négy éves tej. Magyar Mihály szegvári lakos kutjába négy év előtt egy üveg tej beleesett jól bedugaszolva. A tejes üveget kuttisz-

titás alkalmával megtalálták. Csak egy kis savanyúság érzett rajta, az is inkább csak felül, de az üveg feneke táján levő tej, majdnem egészen friss ízű volt s a kuttisztítók ki is itták az utolsó cseppig.

Élő szent. Lisszabonban van egy fiatal asszony, a ki három hónap óta merevgörcsben szenved, nem eszik, nem iszik, nem beszél. Ha hozzászólnak, azt megérti, általában úgy látszik, egészséges. Az orvosok szerint ez az állapot a hisztéria egy neme. A parasztok úgy tartják, hogy az asszony az égiektől kiválasztott szent. Valósággal bucsujárásba mennek a betegágyához. Itt a vallásos hit tudatlansággal, babonával párosul. A sötétségben csak a Krisztus evangéliuma gyujthat világosságot.

Kossuth emlékfák. Szeptember hó 18-án lesz száz éve annak, hogy Kossuth Lajos született. Ezt az évfordulót azzal akarják megünnepelni, hogy az egész országban Kossuth emlékére fákat ültetnek el. E célból bizottság alakult, melynek elnöke, Kossuth Ferencz lelkes hangu felhívást intézett a magyar néphez. A gyümölcsfák különben is igen hasznosak, jövedelmezők levén, jól teszi minden ember, ha kertjében, udvarára gyümölcsfákat ültet és azokat „Kossuth-gyümölcsfáknak“ nevezi. Hadd hirdessék az élő-fák is a késő unokáknak Kossuth apánk nagyságát, hazaszeretetét!

A magyar őslakók ekéje. Zala- és Veszprémmegye határán fekvő Hany községben forogtatásnál, egy római táborhely romjaira akadtak, a melynek közelében egy eke összes vasrészei előkerültek. A lelet két szántóvasból, egy szokatlanul nagy ekekésből (csoroszllya) és egy rendkívül érdekes lánczból áll. Az ekefej és a többi részek fából valók voltak s elkorhadtak, taligát abban az időben még nem használtak, hanem az ekeszerű földturó eszközt a lánczczal közvetlenül erősítették a vonó állathoz. Az érdekes ekerészekről azt vélik, hogy a régi magyarok használták.

A madarak életkora. Az állatok között a madarak élnek legtovább. Holiandiában egy olyan hattyu pusztult el, melynek 100 évvel ezelőtt tetek karikát a nyakára s már akkor is idős volt. A hattyu után a solyom következik, azután a sas keselyű. A természettudósok ismernek 100 évesnél idősebb solymokat és saskeselyűket. Amerikában egy olyan papagályt mutogatnak, mely pompásan beszél, de a nyelvét senki sem érti, mert az a népfaj, melynek nyelvén megtanult beszélni, kihalt. A holló 3—4 száz évig él. A szarka 25 évig; a tyuk, pulyka 15—20 évig (ha be nem üt a majorság kolera); a kanári 19 évig él.

Eljegyzés az uralkodó házban. Mária Annunziata főhercegnő, a nemrég elhunyt Károly Lajos főhercegnek és Mária Terézia főhercegnőnek leánya, jegyet váltott Szigfried bajor herceggel. A vőlegény néhai Erzsébet királynéknak unokaöccse.

Boldogság — álomban. Ujabban egy csuda növényre akadtak, melyből, ha valaki eszik álomba merül és a világ minden képzelhető boldogságát át élvezi. A növény neve „meskál“, mely egy retek nagyságú kaktusz-faj és Mexikóban tenyészik. Különböző indián törzsek ezt a növényt Istenként dicsőítik és ez érzelmükben a derék misszionáriusok nem tudják őket megzavarni. Szombaton este az indiánusok tüzet gyujtanak és azt körülülük. A törzsfőnök mind-egyiküknek ad egy Mescalt, melyet összerágnak. Aztán kábultan hátradőlnek és másnap délig fel sem ébrednek az általa okozott gyönyörű álmokból, melyeket aztán Istenüknek köszönnek. A hatást Havelock Elis egy angol tudós saját magán is kipróbálta. Háromszor evett Mescalt és mindig a legfokozottabb gyönyöröket élvezte.

— Elsőbben — írja Ellis — soha nem is képzeltem aranyékszert látok és mesés kincset. Majd azt hiszem, hogy tévedtem, mert diadalmas szépségű erdőben vagyok, melynek pompázó virágai között ezerszínű pillangók szerelmesen kergetik egymást.

Másnap reggel semmi rossz utóhatás. Se fáradtság, se főfájás. Azt hisszük, hogy mindenki inkább szeretné mégis, ha olyan csoda szert találnának fel, mely a boldogságot a valóságban és nem álomban nyujtana. Nem gondolod, kedves olvasóm, hogy a Krisztus, a kit mi szintén Istennek hiszünk képes volna nyujtani ezt a balgaságot? Probáld csak meg.

Templomszentelés Maros-Ujvárt. Marosujvári ref. egyházunk díszes új temploma felszentelése e hó 29-én lesz. A felavatási ünnepélyről s ez alkalomból tartandó más ünnepségekről a rendezőbizottság a következő „Sorrende“-t adta ki:

1. Főtiszteletű és méltóságos dr. Bartók György püspök ur kíséretének érkezése Kolozsvárról a marosujvári állomásra 29-én reggel 8 órakor. Fogadja Bőjthe Kálmán főszolgabíró. 2. Díszbevonulás Maros-Ujvárra, a hol püspök urat és a vendégeket fogadja Jancsó Lajos ev. ref. lelkész és a bányász-zenekar. 3. Gyülekezés a lelkészi lakásnál, a hol főtiszteletű Püspök ur előtt tiszteletét teszi; a) a nagyenyedi ev. ref. egyházmegye; b) a marosujvári ev. ref. egyházközség és c) az elszállásolást tudtul adja Jancsó Lajos.

4. Templom szentelési ünnepély fél 10 órakor. a) Gyülekezés éneke; CCXVIII. dics. 1—2 vers. b. Vegyes dalkar éneke; „Himnusz“ és „Főpásztor üdvözlője.“ c) Ima: Sándor János esperes. d) Szóló ének; „Uram maradj velünk“ (Erkel E.) Horváth Péter felvinczi kántor által orgona-kísérettel: hegedűn kíséri; Kováts Kelemen. e) Alkalmi beszéd: Nagy

Károly theologiai tanár. f) Vegyes dalkar éneke; „Isten dicsősége“ Beethoventól. g) Felavató ima: Főtiszt. Dr. Bartók György püspök h.) Vegyes dalkar: „Szózat“. i) Keresztelés: Egerházi ujtordai lelkész. j) Esketés: Bartha Lajos aranyos-gyéresi lelkész. k.) Gyülekezés éneke: CLV. dicséret 1—2. vers. l) Az uri szentvacsorát kiosztják: Szécsi Ferencz felvinczi lelkész, ki mondja az ágendát és Ferencz Sámuel m.-décsei lelkész ki mondja az áldást; lelkipásztoroknak urvacsorát oszt főtiszteletű dr. Bartók György püspök és Sándor János esperes; urvacsora osztás alatt a gyülekezés éneklie a CLVII. dicséretet. m) A templomépítés rövid története és utóima: Jancsó Lajos. n) Gyülekezés éneke CLXII. dics. 3. és 7. vers. 5. Templomozás után fél 1-től fél 2-ig a különhöző testületek tisztelgése főtiszt. püspök urnál a papilakban.

6. Közébed d. u. fél 2-kor a kincstári vendéglő kerthelyiségében. 7. Hangverseny d. u. fél 8-kor a „Liget“ fedett termében. a) Verbunkosok indulója. (Irta: Michalek G.) Éneklie a vegyes dalkar zenekisérettel. b) Népdalok. (Irta: Szentirmai. Elemér.) Éneklie a vegyes dalkar zenekisérettel. c) Szavaltat Előadja Jancsó Adrienne k. a. d) Szerelmi kettős. (Irta: Konti József), Granadának szép virága, Királyfogás operettből, előadják: Marzári Tusi és Váradi Jolán k. a. e) Felolvasás. Tartja Fogarasi Albert, nagyenyedi főtanodai professor. f) Mazurka. (Irta: Beleznai Antal.) Éneklie a vegyes dalkar zenekisérettel. g) Rajta társak zengjete szép dalt. (Irta: Rák János karmester.) Magyar népdalok, zenekisérettel, éneklie a vegyes dalkar. Azután táncz. A közébeden részvételi díj 4 korona. Hangversenyre belépő-jegy: a „Liget“ sétahelyére személyenként 50 fillér; a terembe elsőrendű ülőhely személyenként 2 korona, másodrendű ülőhely 1 korona 40 fillér, állóhely 1 korona, család-jegy 4 korona (ezzel 2 darab ülőjegy adatik, a család kettőn felüli tagjai állóhelyre jogosítvák és ilyen jegyet kapnak.)

Akik elszállásolásban óhajtanak részesedni, valamint azok is, akik közébeden résztvesznek, jelentkezzenek Szabó Albert főmérnök, Magyar Mihály mérnök, vagy Jancsó Lajos lelkésznel június 22-ig.

Ébéd- és hangversenyre jegyek előre Virág János kereskedésében s ott a helyszínen szintén válthatók.

Szerkesztő postája.

Olvasóinknak. A 24. számban közölt bibliai kérdés helyes megfejtése: *Mindketten váratlanul látták az Ur angyalát kihuzott karddal állani magok előtt. IV. Mózes XXII. 31; Józsué V. 13—15.*

Helyesen fejtették meg: Szabó F.-né (2); Borbély G. (2); Asztalos Gy. (1); gróf Zedtvitz F.-né (4).

Tudakozzátok az írásokat . . . János ev. V. 39.

Kalauz Biblia olvasáshoz a következő héten.

Vas. jun. 22. Kol. lev. III. A mennyieket keressük.
Hétfő „ 23. Ezékiel XXXVI. Új szív és élet Izraelben.
Kedd „ 24. Ezeias, LVII. Az igazi istentisztelet haszna.
Szerda „ 25. Máté XIII. Jézus övétől megvettetik.
Csüt. „ 26. Péld. XXV. Miben áll az igazi becsület?
Péntek „ 27. Kol. lev. VII. A ferj és feleség megbecsüljék egymást.
Szombat „ 28. Zsolt. 116. Hála a veszélyből kimentésért.

Keressünk feleletet a következő bibliai kérdésre.*

Ki az a kegyes ember az ótestamentumban, kinek hitetlenségéért halált kellett szenvedni?

Vigyázzatok, álljatok meg a hitben!

Korinthusi lev. XVI. 13.

* A ki **tíz bibliai kérdésre**, helyes feleletet küld be, annak lapunkat egy negyedévig **ingyen** megküldjük. Megfejtéseket (egy levelező-lapon minden héten szerdáig) e rovat vezetőjének: **Birtha József** czimére (**Kolozsvár**, ref. theologia 5-ajtó) tessék elküldeni.